ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ

Γ ΤΑΞΗΣ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

18-01-2026

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 20)

Στο κείμενο 2 ο συντάκτης υποστηρίζει ότι οι φόβοι μας οφείλονται μάλλον στην απόσταση από το αντικείμενο του φόβου και όχι στο ίδιο το αντικείμενο. Ωστόσο, η ίδια η ζωή αναγκάζει να τους υπερβαίνει κανείς, επειδή όσο τους πλησιάζει, απομυθοποιείται το αντικείμενο του φόβου και αποκτά ανθεκτικότητα και ωριμότητα. Αντιμετωπίζονται με πνεύμα μαχητή, διοχετεύοντας την αγωνιστικότητα είτε σε ατομικούς είτε σε συλλογικούς στόχους.

ΘΕΜΑ 2

Ερώτημα 1ο (μονάδες 15)

α. Σ «…Τον Μεσαίωνα οι εκρήξεις των ηφαιστείων και οι εκλείψεις του ήλιου προκαλούσαν ιδιαίτερο φόβο, γιατί θεωρούνταν σημάδια θεϊκής εκδίκησης»

β. Λ «Αυτό οφείλεται, σύμφωνα με τον Φουρέντι, κυρίως στο γεγονός ότι υπάρχουν πολλές βιομηχανίες φόβου που συναγωνίζονται ποια θα προωθήσει πιο αποτελεσματικά το προϊόν της»

γ. Λ «Η κουλτούρα του φόβου δεν αναπτύχθηκε αυθόρμητα»

δ. Σ «Ο καθένας βέβαια αποφασίζει για το πού και πώς θα διοχετεύσει τη μαχητικότητά του»

ε. Σ «θα γινόμουν κι εγώ σταδιακά ένας άλλος, πιο ανθεκτικός, λιγότερο αιφνιδιασμένος, πιο έτοιμος να τα κοιτάξω στα μάτια»

Ερώτημα 2ο (μονάδες 10)

α. Ολόκληρο το άρθρο επικαλείται την αυθεντία του Φουρέντι, προκειμένου να αναφερθεί στην πολιτική του φόβου και στον τρόπο που αυτός εντέχνως καλλιεργείται από συγκεκριμένους παράγοντες.

• Στην πρώτη παράγραφο ◊ γεγονότα / ιστορική αναδρομή, για να ενισχύσει την άποψή του ότι το αίσθημα του φόβου το είχε ο άνθρωπος σε όλη τη διάρκεια της ιστορίας του.

• Στη δεύτερη παράγραφο ◊ παραδείγματα από τη σύγχρονη πραγματικότητα, για να τεκμηριώσει τη θέση ότι ο κίνδυνος φαίνεται να ελλοχεύει παντού και τη θέση ότι υπάρχουν πολλές και ανταγωνιστικές βιομηχανίες φόβου.

• Στην τρίτη παράγραφο ◊ παράδειγμα από το πρόσφατο παρελθόν, για να υποστηρίξει τη θέση ότι συχνά οι φόβοι αποδεικνύονται πλάνες.

• Στην τέταρτη παράγραφο ◊ Το παράδειγμα της επικινδυνότητας του ήλιου και η επιστημονική μελέτη η οποία αποκαλύπτει τους κινδύνους που προκύπτουν από τον φόβο μας απέναντι σε υποτιθέμενους κινδύνους

• Στην πέμπτη παράγραφο ◊ Η αναφορά στην Ιστορία και στο πώς η καθεστηκυία τάξη χρησιμοποιούσε διαχρονικά τον φόβο ως όπλο της.

β. Ο τίτλος αποδίδει συνοπτικά το περιεχόμενο του κειμένου και ειδικότερα τη θέση του συγγραφέα. Ο φόβος, όπως επιβεβαιώνεται και στο κείμενο, δεν γεννάται αυθόρμητα, αλλά καλλιεργείται έντεχνα από συγκεκριμένους μηχανισμούς. Υπάρχει μια συγκεκριμένη, συνειδητή πολιτική τακτική που υπηρετείται (Η κουλτούρα του φόβου δεν αναπτύχθηκε αυθόρμητα … έχει πολιτικοποιηθεί συνειδητά. Σε όλη τη διάρκεια της ιστορίας ο φόβος έχει χρησιμοποιηθεί ως όπλο … για την επίτευξη ενότητας και συναίνεσης.)

Ερώτημα 3ο (μονάδες 10)

Η σωστή απάντηση είναι η **α**.

• α΄ και β΄ ρηματικό πρόσωπο («έχω κάνει, φυλάω, τρέμεις, διαπιστώνεις») ◊ Αποδίδει με πιο άμεσο τρόπο την εμπειρία του αρθρογράφου ως προσωπικό βίωμα / απευθύνεται ευθέως στον αναγνώστη και τον εμπλέκει συναισθηματικά στη διαδικασία του προβληματισμού.

• καθημερινό λεξιλόγιο («τσαμπουκάδες, τσεκάρω κουτάκια, μπουνιά, να ψωνίσουμε χαρακτήρα παρέα για τάβλι κτλ») ◊ απλό (προφορικό, καθημερινό) ύφος λόγου, λεξιλόγιο οικείο στον μέσο αναγνώστη.

• ασύνδετο σχήμα («…που πάντα κατέληγαν σε αίματα, μύτες, στόματα, γόνατα» «Φίλοι, συγγενείς, προσωπικά, γιατροί, επεμβάσεις, χαμοί») ◊ παραστατικός τρόπος παράθεσης των καταστάσεων, έμφαση και συναισθηματική φόρτιση σε όσα αναφέρει ο συντάκτης του κειμένου

• μικροπερίοδος λόγος («Και βλέπεις ό,τι μπορείς. Ή τουλάχιστον, βλέπεις ό,τι θέλεις» «Αλλά τα περάσματά τους ακόμη τα θυμούνται. Δεν ήταν πιο «ήρωες». Απλά πιο έξυπνοι») ◊ πιο άμεση και σε γοργό ρυθμό απόδοση των νοημάτων, απλή σύνταξη που προσδιορίζει ανάλογα το ύφος λόγου.

• Ενεργητική σύνταξη: Κάνει την προσωπική αφήγηση και μαρτυρία πιο άμεση, το ύφος λόγου είναι απλό και το μήνυμα μεταδίδεται με πιο παραστατικό τρόπο, καθώς αναδεικνύονται οι σκέψεις και τα συναισθήματα του αφηγητή.

ΘΕΜΑ 3 (μονάδες 10)

Το ποιητικό υποκείμενο κατατρύχεται από ένα βασανιστικό συναίσθημα φόβου / άγχους, το οποίο διαχέεται σε όλες τις μικρές ή μεγάλες του στιγμές και εκφάνσεις της ζωής του, ενώ φαίνεται να πηγάζει από τον αρχέγονο και κοινό σε όλους τους ανθρώπους φόβο του θανάτου.

- Επανάληψη της λέξης φόβος ακολουθούμενη από μία ενδοιαστική πρόταση ◊ αποδίδει εμφατικά το νόημα
- Κάθε στίχος αποτελεί και μία πρόταση με αυτοτελές νόημα ◊ αποδίδει το άγχος για κάτι το αναπάντεχο
- Το θαυμαστικό στο «Φόβος άγχους!»
- Καταιγιστική παράθεση όλων των καταστάσεων που πυροδοτούν τον φόβο, σημαντικών και ασήμαντων
- β΄ ενικό ρηματικό πρόσωπο ◊ άμεση απεύθυνση στον αναγνώστη, μετάδοση του υπερβολικού του φόβου
- Επανάληψη της φράσης «Φόβος θανάτου» και ο καταληκτικός στίχος «Αυτό το είπα» ◊συνειδητοποίηση / επίγνωση του ότι το άγχος του για το κάθε τι πηγάζει από τον βαθύτερο φόβο του θανάτου.

Στο δεύτερο ζητούμενο ο/η μαθητής/-τρια μπορεί να απαντήσει ελεύθερα ανάλογα με τον παραστατικό του/της κύκλο και τον βαθμό αναγνωστικής ανταπόκρισης.

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 30)

Τύπος κειμένου: Ομιλία

Προσφώνηση: Αγαπητοί γονείς, εκπαιδευτικοί και συμμαθητές

Πρόλογος : αξιοποίηση των δεδομένων της εκφώνησης.

α' ζητούμενο: Πώς μπορεί ο νέος να διαχειριστεί αποτελεσματικά τους καθημερινούς, μικρούς ή μεγαλύτερους , φόβους του;

- Να αναγνωρίζουμε και να αποδεχόμαστε τον φόβο ως ένα φυσιολογικό συναίσθημα. Παράλληλα να τον αντιμετωπίζουμε με νηφαλιότητα, χωρίς πανικό, διατηρώντας τον αυτοέλεγχό μας.
- Να αναζητούμε τις βαθύτερες αιτίες του μέσα από εσωτερικό διάλογο και ενδοσκόπηση, γιατί αν μάθουμε τι είναι πραγματικά αυτό που μας προκαλεί φόβο, θα κάνουμε το πρώτο βήμα για να τον ξεπεράσουμε.
- Να προσπαθούμε να εκλογικεύουμε τους φόβους μας, χωρίς να τους μεγαλοποιούμε, ώστε να κατανοούμε και να ελέγχουμε τα συναισθήματά μας.
- Να αναζητούμε στήριξη και βοήθεια ειδικών (ψυχολόγων, γιατρών κ.α.) και ανθρώπων που εμπιστευόμαστε και αγαπάμε.

- Να έχουμε επίγνωση ότι ο φόβος δεν είναι ανίκητος και ότι δεν είμαστε τόσο αδύναμοι μπροστά του, όπως πιστεύουμε.

β' ζητούμενο: Σε ποιες περιπτώσεις μπορεί ο φόβος να φανεί χρήσιμος για τον άνθρωπο;

- Ευνοεί την εγρήγορση, τη δράση και απομακρύνει από τον εφησυχασμό και την στασιμότητα.
- Προστατεύει από την έκθεση σε σημαντικούς κινδύνους που απειλούν την ζωή μας.
- Αποκαλύπτει βαθύτερα βιώματα και πλευρές του εαυτού μας. Η κατανόηση των αιτιών του φόβου μας μπορεί να αποτελέσει ένα βήμα προς την αυτογνωσία και την υιοθέτηση μιας αισιόδοξης στάσης στη ζωή μας.

Επίλογος

Αποφώνηση: Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας.

ΤΙΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΠΙΜΕΛΗΘΗΚΕ Η ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ

ΚΑΤΣΑΟΥΝΗ ΝΙΚΟΛΕΤΑ